

Πρὸς Κολοσσαεῖς

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, **1**

καὶ Τιμόθεος¹ ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν Κολασσαῖς² ἀγίοις **2**

καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη

ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστοῦμεν³ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν **3**

Ἰησοῦ χριστοῦ, πάντοτε⁴ περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, **4**

ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ

τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἀγίους, διὰ τὴν **5**

ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην⁵ ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν

προηκούσατε⁶ ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ

εὐαγγελίου, τοῦ παρόντος⁷ εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν **6**

παντὶ τῷ κόσμῳ, καὶ ἔστιν καρποφορούμενον⁸ καὶ

αὐξάνομενον,⁹ καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ' ἧς ἡμέρας

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κολοσσαί, ὦν, ἡ, Colossae. ³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁴ πάντοτε, always, at all times. ⁵ ἀπόκειμαι, be laid up, put away. ⁶ προακούω, hear beforehand. ⁷ παρίεμι, be present, have arrived. ⁸ καρποφορέω, bear fruit. ⁹ αὐξάνω, cause to grow, increase.

ἡκούσατε καὶ ἐπέγνωτε¹ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν
 ἀληθείᾳ: καθὼς καὶ ἐμάθετε² ἀπὸ Ἐπαφρᾶ³ τοῦ 7
 ἀγαπητοῦ συνδούλου⁴ ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ
 ὑμῶν διάκονος⁵ τοῦ χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας⁶ ἡμῖν τὴν 8
 ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡκούσαμεν, οὐ 9
 παύομεθα⁷ ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ αἰτούμενοι
 ἵνα πληρωθῇτε τὴν ἐπίγνωσιν⁸ τοῦ θελήματος αὐτοῦ
 ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει⁹ πνευματικῇ,¹⁰ 10
 περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως¹¹ τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν
 ἀρέσκειαν,¹² ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες¹³
 καὶ αὐξανόμενοι¹⁴ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν⁸ τοῦ θεοῦ: ἐν 11
 πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι¹⁵ κατὰ τὸ κράτος¹⁶ τῆς
 δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν¹⁷ καὶ μακροθυμίαν¹⁸
 μετὰ χαρᾶς: εὐχαριστοῦντες¹⁹ τῷ πατρὶ τῷ 12

¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ² μαρτάνω, learn, ascertain. ³ Ἐπαφρᾶς, ᾱ, ὁ, Epaphras. ⁴ σύνδουλος, ου, ὁ, fellow slave, fellow servant. ⁵ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁶ δηλώω, show, make clear. ⁷ παύω, cause to cease. ⁸ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ⁹ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹⁰ πνευματικός, spiritual. ¹¹ ἀξίως, worthily, in a manner worthy of. ¹² ἀρέσκεια, ας, ἡ, pleasing, willing service. ¹³ καρποφορέω, bear fruit. ¹⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁵ δυναμώω, strengthen, enable. ¹⁶ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹⁷ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁸ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁹ εὐχαριστέω, give thanks, thank.

ἱκανώσαντι¹ ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα² τοῦ κλήρου³ τῶν
 ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο⁴ ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας 13
 τοῦ σκοτούς,⁵ καὶ μετέστησεν⁶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
 υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, 14
 τὴν ἄφεσιν⁸ τῶν ἁμαρτιῶν· ὃς ἐστὶν εἰκὼν⁹ τοῦ θεοῦ 15
 τοῦ ἀοράτου,¹⁰ πρωτότοκος¹¹ πάσης κτίσεως·¹² ὅτι ἐν 16
 αὐτῷ ἐκτίσθη¹³ τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ
 ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ¹⁴ καὶ τὰ ἀόρατα,¹⁰ εἴτε θρόνοι,
 εἴτε κυριότητες,¹⁵ εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα
 δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται·¹³ καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ 17
 πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν.¹⁷ Καὶ 18
 αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὃς
 ἐστὶν ἀρχή, πρωτότοκος¹¹ ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται
 ἐν πασὶν αὐτὸς πρωτεύων·¹⁸ ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν¹⁹ 19
 πᾶν τὸ πλήρωμα²⁰ κατοικῆσαι,²¹ καὶ δι' αὐτοῦ 20

¹ ἱκανόω, make sufficient, qualify. ² μερίς, ἴδος, ἡ, part, portion. ³ κλήρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁴ ῥύομαι, rescue, save. ⁵ σκοτός, ους, τό, darkness. ⁶ μεθίστημι, remove, turn away. ⁷ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance. ⁸ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁹ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁰ ἀόρατος, invisible, unseen. ¹¹ πρωτότοκος, first-born. ¹² κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹³ κτίζω, create, form. ¹⁴ ὁρατός, visible. ¹⁵ κυριότης, ητος, ἡ, lordship, dominion. ¹⁶ πρὸ, before (gen), before. ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ πρωτεύω, be first, have first place. ¹⁹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ²⁰ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ²¹ κατοικέω, inhabit, dwell.

ἀποκαταλλάξαι¹ τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας²
 διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ³ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ
 ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτέ⁴ 21
 ὄντας ἀπηλλοτριωμένους⁵ καὶ ἐχθροὺς⁶ τῇ διανοίᾳ⁷ ἐν
 τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ⁸ δὲ ἀποκατήλλαξεν¹ ἐν 22
 τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου,
 παραστήσαι⁹ ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους¹⁰ καὶ
 ἀνεγκλήτους¹¹ κατενώπιον¹² αὐτοῦ: εἴγε¹³ ἐπιμένετε¹⁴ 23
 τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι¹⁵ καὶ ἐδραῖοι,¹⁶ καὶ μὴ
 μετακινούμενοι¹⁷ ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ
 ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει¹⁸ τῇ
 ὑπὸ τὸν οὐρανόν, οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.¹⁹

¹ ἀποκαταλλάσσω, reconcile. ² εἰρηνοποιέω, make peace, reconcile. ³ σταυρός, οὐ, ὁ, cross. ⁴ ποτέ, once, at some time. ⁵ ἀπαλλοτριόμαι, alienate, estrange. ⁶ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁷ διάνοια, ας, ἡ, mind, understanding. ⁸ νυνί, now, already. ⁹ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁰ ἄμωμος, without blemish, blameless. ¹¹ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ¹² κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹³ εἴγε, if indeed, seeing that. ¹⁴ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁵ θεμελιόω, lay a foundation, found. ¹⁶ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹⁷ μετακινέω, shift, remove. ¹⁸ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ¹⁹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon.

Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν¹ ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ 24

ἀνταναπληρῶ² τὰ ὑστερήματα³ τῶν θλίψεων⁴ τοῦ

χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ

ἐστίν ἡ ἐκκλησία: ἥς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος,⁵ κατὰ 25

τὴν οἰκονομίαν⁶ τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,

πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, τὸ μυστήριον⁷ τὸ 26

ἀποκεκρυμμένον⁸ ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν

γενεῶν:⁹ νυνὶ¹⁰ δὲ ἐφανερώθη¹¹ τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ, οἷς 27

ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι¹² τί τὸ πλοῦτος¹³ τῆς δόξης

τοῦ μυστηρίου⁷ τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστιν

χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης: ὃν ἡμεῖς 28

καταγγέλλομεν,¹⁴ νουθετοῦντες¹⁵ πάντα ἄνθρωπον,

καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα

παραστήσωμεν¹⁶ πάντα ἄνθρωπον τέλειον¹⁷ ἐν χριστῷ

Ἰησοῦ: εἰς ὃ καὶ κοπιῶ,¹⁸ ἀγωνιζόμενος¹⁹ κατὰ τὴν 29

¹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ² ἀνταναπληρῶ, fill up in turn. ³ ὑστερήμα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁴ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁵ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁶ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁸ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ⁹ γενεά, ᾤς, ἡ, generation. ¹⁰ νυνί, now, already. ¹¹ φανερόω, reveal, manifest. ¹² γνωρίζω, make known, declare. ¹³ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁵ νουθετέω, admonish, exhort. ¹⁶ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁷ τέλειος, complete, perfect. ¹⁸ κοπιᾶω, toil, labor. ¹⁹ ἀγωνίζομαι, contend, struggle.

ἐνέργειαν¹ αὐτοῦ, τὴν ἐνεργουμένην² ἐν ἐμοὶ ἐν
δυνάμει.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον³ ἀγῶνα⁴ ἔχω περὶ ὑμῶν 2

καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ,⁵ καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασιν τὸ
πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ 2
καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντων⁶ ἐν ἀγάπῃ, καὶ εἰς
πάντα πλοῦτον⁷ τῆς πληροφορίας⁸ τῆς συνέσεως,⁹ εἰς
ἐπίγνωσιν¹⁰ τοῦ μυστηρίου¹¹ τοῦ θεοῦ καὶ πατὸς καὶ
τοῦ χριστοῦ, ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ¹² τῆς 3
σοφίας καὶ τῆς γνώσεως¹³ ἀπόκρυφοι.¹⁴ Τοῦτο δὲ λέγω, 4
ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται¹⁵ ἐν πιθανολογίᾳ.¹⁶ Εἰ 5
γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι,¹⁷ ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν
ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν,¹⁸ καὶ τὸ
στερέωμα¹⁹ τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν.

¹ ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ² ἐνεργέω, work, effect. ³ ἡλίκος, how great, how small. ⁴ ἀγών, ὤνος, ὁ, struggle, fight. ⁵ Λαοδικεῖα, ας, ἡ, Laodicea. ⁶ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁷ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ⁸ πληροφορία, ας, ἡ, full assurance, certainty. ⁹ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ¹⁰ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹¹ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹² θησαυρός, οὔ, ὁ, storehouse, treasure. ¹³ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁴ ἀπόκρυφος, hidden, secret. ¹⁵ παραλογίζομαι, deceive, mislead. ¹⁶ πιθανολογία, ας, ἡ, persuasive speech. ¹⁷ ἀπειμι, go away, depart. ¹⁸ τάξις, εως, ἡ, arranging, order. ¹⁹ στερέωμα, τος, τό, firmament, firmness.

Ὡς οὖν παρελάβετε¹ τὸν χριστὸν Ἰησοῦν τὸν κύριον, ἐν 6

αὐτῷ περιπατεῖτε, ἐρριζωμένοι² καὶ ἐποικοδομούμενοι 7

ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι⁴ ἐν τῇ πίστει, καθὼς

ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες⁵ ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ.⁶

Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν⁷ διὰ τῆς 8

φιλοσοφίας⁸ καὶ κενῆς⁹ ἀπάτης,¹⁰ κατὰ τὴν παράδοσιν

τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα¹² τοῦ κόσμου, καὶ

οὐ κατὰ χριστόν· ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ¹³ πᾶν τὸ 9

πλήρωμα¹⁴ τῆς θεότητος¹⁵ σωματικῶς,¹⁶ καί ἐστε ἐν 10

αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς

καὶ ἐξουσίας· ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε¹⁷ περιτομῇ¹⁸ 11

ἀχειροποιήτῳ,¹⁹ ἐν τῇ ἀπεκδύσει²⁰ τοῦ σώματος τῶν

ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ¹⁸ τοῦ χριστοῦ, 12

συνταφέντες²¹ αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι,²² ἐν ᾧ καὶ

¹ παραλαμβάνω, receive, take. ² ῥιζόω, root, fix by the root. ³ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁴ βεβαιῶω, confirm, secure. ⁵ περισσεύω, abound, be rich. ⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁷ συλαγωγέω, make captive of, carry off as spoil. ⁸ φιλοσοφία, ας, ἡ, philosophy, love of wisdom. ⁹ κενός, empty, vain. ¹⁰ ἀπάτη, ης, ἡ, deceit, deceitfulness. ¹¹ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ¹² στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ¹⁵ θεότης, ητος, ἡ, divine nature, deity. ¹⁶ σωματικῶς, in bodily form, bodily. ¹⁷ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁸ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹⁹ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ²⁰ ἀπέκδυσις, εως, ἡ, removal, stripping off. ²¹ συνθάπτω, bury along with. ²² βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism.

συνηγήρθητε¹ διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας² τοῦ θεοῦ,
 τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. Καὶ ὑμᾶς, 13
 νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παραπτώμασιν³ καὶ τῇ
 ἀκροβυστίᾳ⁴ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν⁵ ὑμᾶς
 σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος⁶ ἡμῖν πάντα τὰ
 παραπτώματα,³ ἐξαλείψας⁷ τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον 14
 τοῖς δόγμασιν,⁹ ὃ ἦν ὑπεναντίον¹⁰ ἡμῖν: καὶ αὐτὸ
 ἤρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας¹¹ αὐτὸ τῷ σταυρῷ:¹²
 ἀπεκδυσάμενος¹³ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, 15
 ἐδειγμάτισεν¹⁴ ἐν παρρησίᾳ,¹⁵ θριαμβεύσας¹⁶ αὐτοὺς
 ἐν αὐτῷ.

Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει¹⁷ ἢ ἐν πόσει,¹⁸ ἢ ἐν 16
 μέρει¹⁹ ἑορτῆς²⁰ ἢ νομηνίας²¹ ἢ σαββάτων: ἃ ἐστίν 17
 σκια²² τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα χριστοῦ. Μηδεὶς 18

¹ συνεγείρω, raise up with, raise along with. ² ἐνέργεια, ας, ἡ, operative power, working. ³ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵ συζωοποιέω, make alive together with someone. ⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁷ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ⁸ χειρόγραφον, ου, τό, account, record of debts. ⁹ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹⁰ ὑπεναντίος, opposed, contrary. ¹¹ προσηλώω, nail (fast), nail to. ¹² σταυρός, οὔ, ὁ, cross. ¹³ ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ¹⁴ δειγματίζω, make a show of, expose. ¹⁵ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁶ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ¹⁷ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ¹⁸ πόσις, εως, ἡ, drinking, drink. ¹⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁰ ἑορτή, ἡς, ἡ, feast, festival. ²¹ νομηνία, ας, ἡ, new moon as a festival. ²² σκιά, ἄς, ἡ, shadow, thick darkness.

ὑμᾶς καταβραβεύετω¹ θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ² καὶ
 θρησκείᾳ³ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἐώρακεν ἐμβατεῦν,⁴
 εἰκῇ⁵ φυσιούμενος⁶ ὑπὸ τοῦ νοῦς⁷ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 19
 καὶ οὐ κρατῶν⁸ τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ
 τῶν ἁφῶν⁹ καὶ συνδέσμων¹⁰ ἐπιχορηγούμενον¹¹ καὶ
 συμβιβάζόμενον,¹² αὔξει¹³ τὴν αὔξησιν¹⁴ τοῦ θεοῦ.

Εἰ ἀπεθάνετε σὺν χριστῷ, ἀπὸ τῶν στοιχείων¹⁵ τοῦ 20
 κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,¹⁶ Μὴ 21
 ἄψῃ,¹⁷ μηδὲ γεύσῃ,¹⁸ μηδὲ θίγῃς¹⁹ – ἃ ἐστὶν πάντα εἰς 22
 φθορὰν²⁰ τῇ ἀποχρήσει²¹ – κατὰ τὰ ἐντάλματα²² καὶ
 διδασκαλίας²³ τῶν ἀνθρώπων; Ἄτινά ἐστιν λόγον μὲν 23
 ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ²⁴ καὶ
 ταπεινοφροσύνῃ² καὶ ἀφειδίᾳ²⁵ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ²⁶

¹ καταβραβεύω, rob of a prize, decide against. ² ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ³ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁴ ἐμβατεύω, enter into, enter. ⁵ εἰκῇ, without cause or reason, vainly. ⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁷ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁸ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁹ ἀφή, ἥς, ἡ, joint, band. ¹⁰ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹¹ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ¹² συμβιβάζω, hold together, instruct. ¹³ αὔξανω, cause to grow, increase. ¹⁴ αὔξησις, εως, ἡ, growth, increase. ¹⁵ στοιχεῖον, τό, elementary principles, elements. ¹⁶ δογματίζω, subject to regulations, decree. ¹⁷ ἅπτομαι, touch or handle. ¹⁸ γεύομαι, taste, experience. ¹⁹ θίγανω, touch, handle. ²⁰ φθορά, ας, ἡ, destruction, corruption. ²¹ ἀπόχρησις, εως, ἡ, consuming, using up. ²² ἐντάλμα, τος, τό, precept, commandment. ²³ διδασκαλία, ας, ἡ, teaching, doctrine. ²⁴ ἐθελοθρησκεία, ας, ἡ, arbitrary worship. ²⁵ ἀφειδία, ας, ἡ, unsparing treatment, severity. ²⁶ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price.

τινὶ πρὸς πλησμονὴν¹ τῆς σαρκός.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε² τῷ χριστῷ, τὰ ἄνω³ ζητεῖτε, οὗ⁴ ὁ **3**

χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. Τὰ ἄνω³ **2**

φρονεῖτε,⁵ μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ **3**

ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται⁶ σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. **4**

Ὅταν ὁ χριστὸς φανερωθῇ,⁷ ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ

ὕμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε⁷ ἐν δόξῃ.

Νεκρώσατε⁸ οὖν τὰ μέλη⁹ ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, **5**

πορνείαν,¹⁰ ἀκαθαρσίαν,¹¹ πάθος,¹² ἐπιθυμίαν¹³ κακὴν,

καὶ τὴν πλεονεξίαν,¹⁴ ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία,¹⁵ δι' ἧς **6**

ἔρχεται ἡ ὀργή¹⁶ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας:

ἐν οἷς καὶ ὕμεῖς περιεπατήσατέ ποτε,¹⁸ ὅτε ἐζήτε ἐν **7**

αὐτοῖς. Νυνὶ¹⁹ δὲ ἀπόθεσθε²⁰ καὶ ὕμεῖς τὰ πάντα, **8**

ὀργήν,¹⁶ θυμόν,²¹ κακίαν,²² βλασφημίαν,²³

¹ πλησμονή, ἡς, ἡ, indulgence, satisfaction. ² συνεγείρω, raise up with, raise along with. ³ ἄνω, up, above. ⁴ οὗ, where, when. ⁵ φρονέω, think, judge. ⁶ κρύπτω, conceal, hide. ⁷ φανερόω, reveal, manifest. ⁸ νεκρόω, put to death, render weak. ⁹ μέλος, οὗς, τό, member, limb. ¹⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹¹ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ¹² πάθος, οὗς, τό, suffering, pain. ¹³ ἐπιθυμία, ας, ἡ, desire, passion. ¹⁴ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁵ εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ¹⁶ ὀργή, ἡς, ἡ, wrath, anger. ¹⁷ ἀπειθεία, ας, ἡ, disobedience, willful unbelief. ¹⁸ ποτέ, once, at some time. ¹⁹ νυνί, now, already. ²⁰ ἀποτίθημι, put off, lay aside. ²¹ θυμός, οὗ, ὁ, wrath, outburst of passion. ²² κακία, ας, ἡ, malice, evil. ²³ βλασφημία, ας, ἡ, blasphemy, reproach.

αἰσχρολογίαν¹ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε² 9
 εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι³ τὸν παλαιὸν⁴
 ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν⁵ αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι⁶ 10
 τὸν νέον,⁷ τὸν ἀνακαινούμενον⁸ εἰς ἐπίγνωσιν⁹ κατ'
 εἰκόνα¹⁰ τοῦ κτίσαντος¹¹ αὐτόν· ὅπου οὐκ ἔνι¹² Ἑλλην 11
 καὶ Ἰουδαῖος, περιτομῇ¹⁴ καὶ ἀκροβυστία,¹⁵ βάρβαρος,
 Σκύθης,¹⁷ δοῦλος, ἐλεύθερος·¹⁸ ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν
 πᾶσιν χριστός.

Ἐνδύσασθε⁶ οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ¹⁹ τοῦ θεοῦ, ἅγιοι καὶ 12
 ἡγαπημένοι, σπλάγχνα²⁰ οἰκτιρμοῦ,²¹ χρηστότητα,²²
 ταπεινοφροσύνην,²³ πραότητα,²⁴ μακροθυμίαν·²⁵ 13
 ἀνεχόμενοι²⁶ ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι²⁷ ἑαυτοῖς, ἐάν
 τις πρὸς τινὰ ἔχη μομφήν·²⁸ καθὼς καὶ ὁ χριστός

¹ αἰσχρολογία, ας, ἡ, obscene speech, dirty talk. ² ψεύδομαι, lie. ³ ἀπεκδύομαι, strip off, disarm. ⁴ παλαιός, old, ancient. ⁵ πράξις, εως, ἡ, deed, function. ⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ⁷ νέος, new, young. ⁸ ἀνακαινόω, renew, amend. ⁹ ἐπίγνωσις, εως, ἡ, knowledge, discernment. ¹⁰ εἰκών, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹¹ κτίζω, create, form. ¹² ἐνι, there is in, is present. ¹³ Ἑλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁴ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ¹⁵ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁶ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ¹⁷ Σκύθης, ου, ὁ, Scythian. ¹⁸ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁹ ἐκλεκτός, chosen, elect. ²⁰ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ²¹ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ²² χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ²³ ταπεινοφροσύνη, ης, ἡ, lowliness of mind, humility. ²⁴ πραΰτης, mildness, gentleness. ²⁵ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ²⁶ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁷ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²⁸ μομφή, ἡς, ἡ, blame, (cause for) complaint.

ἐχαρίσατο¹ ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ 14
τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν σύνδεσμος² τῆς
τελειότητος.³ Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ βραβευέτω⁴ ἐν 15
ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι·
καὶ εὐχάριστοι⁵ γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ 16
ἐνοικεῖτω⁶ ἐν ὑμῖν πλουσίως⁷ ἐν πάσῃ σοφίᾳ·
διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες⁸ ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς,⁹ καὶ
ὕμνοις,¹⁰ καὶ ᾠδαῖς¹¹ πνευματικαῖς,¹² ἐν χάριτι
ᾄδοντες¹³ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. Καὶ πᾶν ὃ τι 17
ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι
κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες¹⁴ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι'
αὐτοῦ.

Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε¹⁵ τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν, ὡς 18
ἀνῆκεν¹⁶ ἐν κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας, 19
καὶ μὴ πικραίνεσθε¹⁷ πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, 20

¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ² σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ³ τελειότης, ητος, ἡ, perfection, completeness. ⁴ βραβεύω, be judge, rule. ⁵ εὐχάριστος, thankful, grateful. ⁶ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ⁷ πλουσίως, richly, abundantly. ⁸ νουθετέω, admonish, exhort. ⁹ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁰ ὕμνος, ου, ὁ, song of praise, hymn. ¹¹ ᾠδή, ἥς, ἡ, song, ode. ¹² πνευματικός, spiritual. ¹³ ᾄδω, sing. ¹⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁵ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ¹⁶ ἀνῆκω, be fit, be proper. ¹⁷ πικραίνω, make bitter, embitter.

ὑπακούετε¹ τοῖς γονεῦσιν² κατὰ πάντα: τοῦτο γάρ
 ἐστὶν εὐάρεστον³ ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε⁴ 21
 τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμώσιν.⁵ Οἱ δοῦλοι, 22
 ὑπακούετε¹ κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ
 ἐν ὀφθαλμοδουλείαις⁶ ὡς ἀνθρωπάρεσκοι,⁷ ἀλλ' ἐν
 ἀπλότητι⁸ καρδίας, φοβούμενοι τὸν θεόν: καὶ πᾶν ὃ τι 23
 ἐὰν ποιῇτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε,⁹ ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ
 ἀνθρώποις: εἰδότες ὅτι ἀπὸ κυρίου λήψεσθε τὴν 24
 ἀνταπόδοσιν¹⁰ τῆς κληρονομίας:¹¹ τῷ γὰρ κυρίῳ
 χριστῷ δουλεύετε.¹² Ὁ δὲ ἀδικῶν¹³ κομιέται¹⁴ ὁ 25
 ἡδίκησεν:¹³ καὶ οὐκ ἔστιν προσωποληψία.¹⁵

Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα¹⁶ τοῖς δούλοις 4
 παρέχεσθε,¹⁷ εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν
 οὐρανοῖς.

¹ ὑπακούω, obey, listen. ² γονεῦς, ἑως, ὁ, parent. ³ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁴ ἐρεθίζω, arouse, provoke. ⁵ ἀθυμέω, be discouraged, disheartened. ⁶ ὀφθαλμοδουλεία, ας, ἡ, service rendered only while the master watches. ⁷ ἀνθρωπάρεσκος, people pleaser. ⁸ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁹ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁰ ἀνταπόδοσις, εως, ἡ, recompense, reward. ¹¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹² δουλεύω, serve, am a slave. ¹³ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁴ κομίζω, receive, bring. ¹⁵ προσωποληψία, ας, ἡ, partiality, favoritism. ¹⁶ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ¹⁷ παρέχω, offer, afford.

Τῇ προσευχῇ¹ προσκαρτερεῖτε,² γρηγοροῦντες³ ἐν αὐτῇ 2
 ἐν εὐχαριστίᾳ·⁴ προσευχόμενοι ἅμα⁵ καὶ περὶ ἡμῶν, 3
 ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν⁶ τοῦ λόγου, λαλήσαι τὸ
 μυστήριον⁷ τοῦ χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι·⁸ ἵνα 4
 φανερώσω⁹ αὐτό, ὥς δεῖ με λαλήσαι. Ἐν σοφίᾳ 5
 περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἕξω, τὸν καιρὸν
 ἐξαγοραζόμενοι.¹⁰ Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε¹¹ ἐν χάριτι, 6
 ἅλατι¹² ῥτυνόμενος,¹³ εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ
 ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει¹⁴ ὑμῖν Τυχικός,¹⁵ ὁ 7
 ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος¹⁶ καὶ
 σύνδουλος¹⁷ ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ 8
 τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς
 καρδίας ὑμῶν· σὺν Ὀνησίμῳ¹⁸ τῷ πιστῷ καὶ 9
 ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν. Πάντα ὑμῖν

¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ³ γρηγορέω, watch, keep watch. ⁴ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁵ ἅμα, at the same time. ⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁷ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁸ δέω, bind, tie. ⁹ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁰ ἐξαγοράζω, redeem, make the most of. ¹¹ πάντοτε, always, at all times. ¹² ἅλας, ατος, τό, salt. ¹³ ἄρτυω, season, make salty. ¹⁴ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁵ Τυχικός, ου, ὁ, Tychicus. ¹⁶ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁷ σύνδουλος, ου, ὁ, fellow slave, fellow servant. ¹⁸ Ὀνήσιμος, ου, ὁ, Onesimus.

γνωριοῦσιν¹ τὰ ὧδε.

Ἀσπάζεται υἱὰς Ἀρίσταρχος² ὁ συναιχμάλωτός³ μου, 10

καὶ Μάρκος⁴ ὁ ἀνεψιός⁵ Βαρνάβα,⁶ περὶ οὗ ἐλάβετε

ἐντολάς – ἐὰν ἔλθῃ πρὸς υἱὰς, δέξασθε αὐτόν: καὶ 11

Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰούστος,⁷ οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς:⁸

οὗτοι μόνοι συνεργοί⁹ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,

οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία.¹⁰ Ἀσπάζεται υἱὰς 12

Ἐπαφρᾶς¹¹ ὁ ἐξ υἱῶν, δούλος χριστοῦ, πάντοτε¹²

ἀγωνιζόμενος¹³ ὑπὲρ υἱῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς,¹⁴ ἵνα

στήτῃ τέλει¹⁵ καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι

τοῦ θεοῦ. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον¹⁶ πολὺν 13

ὑπὲρ υἱῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ¹⁷ καὶ τῶν ἐν

Ἱεραπόλει.¹⁸ Ἀσπάζεται υἱὰς Λουκᾶς¹⁹ ὁ ἱατρός²⁰ ὁ 14

ἀγαπητός, καὶ Δημᾶς.²¹ Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν 15

Λαοδικείᾳ¹⁷ ἀδελφούς, καὶ Νυμφᾶν,²² καὶ τὴν κατ’

¹ γνωρίζω, make known, declare. ² Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ³ συναιχμάλωτος, ου, ὁ, fellow prisoner, fellow captive. ⁴ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ⁵ ἀνεψιός, οὔ, ὁ, cousin. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ⁸ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁹ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker. ¹⁰ παρηγορία, ας, ἡ, comfort, encouragement. ¹¹ Ἐπαφρᾶς, ᾱ, ὁ, Epaphras. ¹² πάντοτε, always, at all times. ¹³ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁴ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁵ τέλειος, complete, perfect. ¹⁶ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁷ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ¹⁸ Ἱεράπολις, εως, ἡ, Hierapolis. ¹⁹ Λουκᾶς, ᾱ, ὁ, Luke, Lucas. ²⁰ ἱατρός, οὔ, ὁ, physician. ²¹ Δημᾶς, ᾱ, ὁ, Demas. ²² Νυμφᾶς, α, ὁ, Nymphas.

οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ¹ παρ' 16

ὕμιν ἢ ἐπιστολῇ,² ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικαίων³

ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ,¹ καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας⁴ ἵνα καὶ

ὕμεῖς ἀναγνώτε.¹ Καὶ εἶπατε Ἀρχίππῳ,⁵ Βλέπε τὴν 17

διακονίαν⁶ ἣν παρέλαβες⁷ ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.

Ὁ ἀσπασμὸς⁸ τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Μνημονεύετέ⁹ μου 18

τῶν δεσμῶν.¹⁰ Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ ἀναγινώσκω, read. ² ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ³ Λαοδικεύς, ἑως, ὁ, Laodicean. ⁴ Λαοδικεία, ας, ἡ, Laodicea. ⁵ Ἀρχίππος, ου, ὁ, Archippus. ⁶ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ⁸ ἀσπασμός, οὔ, ὁ, greeting, salutation. ⁹ μνημονεύω, remember, make mention of. ¹⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond.